
บทบาทของวิชา
ภาษาศาสตร์ประยุกต์

พชร โกลาสน์ฤทธิ

ในปัจจุบันวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์เป็นวิชาที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งจากผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาภาษาศาสตร์โดยตรง และผู้ทำงานในสาขาวิชาการใกล้เคียง คำว่า “ภาษาศาสตร์ประยุกต์” หมายถึงการนำเอาทฤษฎีและหลักการทางภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาการแขนงอื่นๆ สาขาวิชาการที่สำคัญในปัจจุบันคือ การเรียนการสอนภาษา การพัฒนาภาษา การใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ การสร้างแบบเรียนชนิดที่นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง (Programmed instruction) การรักษาผู้มีข้อบกพร่องทางกายภาพ ในการพูดและการฟัง และการแปล เป็นต้น

สำหรับการประยุกต์วิชาภาษาศาสตร์มาใช้นั้นจะต้องพิจารณาหลักวิชาภาษาศาสตร์ให้ถี่ถ้วนในหลายๆ ด้าน วิชาภาษาศาสตร์ถ้าถามว่าคืออะไรแล้วในทางภาษาศาสตร์โดยตรงก็อาจมีคำจำกัดความว่า “ตัวความรู้และทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวกับภาษาของมนุษย์”⁽¹⁾ หรือ การศึกษาเกี่ยวกับภาษามนุษย์ตามหลักวิทยาศาสตร์⁽²⁾ แต่เนื่องจากคำนิยามของวิชาหนึ่งควรสะท้อนให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของวิชานั้นรวมทั้งจุดมุ่งหมายของผู้บัญญัติคำนิยามที่มีต่อวิชานั้นด้วย ดังนั้น นักภาษาศาสตร์ประยุกต์เช่น Neil

Postman และ Charles Weingartner จึงตีความหมายวิชาภาษาศาสตร์ว่า

“...เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นการกระทำและวิธีที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นพฤติกรรมในขณะที่บุคคลนั้นกำลังพยายามที่จะค้นหาข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับภาษา ซึ่งข้อมูลและความรู้ที่เกิดจากการค้นหาโดยพฤติกรรมนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่เราเรียกว่าภาษาศาสตร์”

การที่ Neil Postman และ Charles Weingartner ให้คำจำกัดความภาษาศาสตร์เป็นพฤติกรรมแทนที่จะเป็นข้อเท็จจริงและทฤษฎีของภาษาอย่างเดียวเพราะ “ข้อเท็จจริงและทฤษฎีของภาษาอย่างเดียวไม่ใช่ภาษาศาสตร์เช่นเดียวกับที่ข้อเท็จจริงและทฤษฎีอย่างเดียวไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะต้องประกอบด้วยพฤติกรรม การกระทำและการค้นคว้าตามหลักวิทยาศาสตร์ด้วย”⁽³⁾ นอกจากการเขียนคำนิยามซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาแล้ว นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ก็ยังคงพิจารณาถึงสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องด้วยและเมื่อเราเห็นว่าภาษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ เราก็ควรจะพิจารณาวิชาอื่นๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ด้วย ซึ่งได้แก่

1. วิชาจิตวิทยา (Psychology) พฤติกรรมและจิตใจของมนุษย์มักมีส่วนสะท้อนให้เห็นกลไกในการทำงานของกันและกันอย่างใกล้ชิดนักภาษาศาสตร์ประยุกต์จึงควรมีความรู้ในด้านจิตวิทยาหรือจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (psycholinguistics) ซึ่งจะช่วยอธิบายการทำงานของจิตใจมนุษย์ในด้านการใช้ภาษา นอกจากนี้วิชาจิตวิทยายังจำเป็นเป็นพิเศษในการประยุกต์ภาษาบางแขนง เช่นในการเรียนภาษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยแรงบันดาลใจ (motivation) อย่างสูงของผู้เรียน นักจิตวิทยาก็สามารถช่วยหาวิธีที่เหมาะสมในการชักจูงใจผู้เรียนให้หรือช่วยในการออกแบบตำราหรือจัดท่ากิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ซึ่งช่วยให้การเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการวัดผลการเรียน นักจิตวิทยาผู้ซึ่งเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลไกของจิตใจมนุษย์โดยตรงก็อาจช่วยในการหาวิธีวัดผลที่มีประสิทธิภาพให้อีกด้วย

2. วิชาสังคมวิทยา (Social Anthropology) ภาษาเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงมนุษย์เข้าด้วยกันในสังคม เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและศิลปวิทยาการของมนุษย์ ดังนั้นในทางกลับกันถ้าเราเข้าใจถึงโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ เราก็ย่อมจะเข้าใจถึงการ

แสดงออกทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น นักภาษาศาสตร์จึงควรมีความรู้ทางด้านสังคมวิทยา มนุษย์ด้วย

3. วิชาปรัชญา (Philosophy) ความรู้ทางด้านปรัชญาอาจช่วยอธิบายการแสดงออกทางภาษาของมนุษย์ได้ด้วย มีคำกล่าวว่ภาษานี้มีระบบที่สมมุติขึ้น เช่นความสัมพันธ์ระหว่างระบบเสียงกับระบบความหมายจะรู้ได้โดยอาศัยการเรียนอย่างเดียวไม่สามารถรู้ได้โดยการวิเคราะห์เพราะเป็นระบบที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความเป็นเหตุเป็นผล แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่านักภาษาศาสตร์ยังไม่เข้าใจระบบความหมายดีเท่ากับที่เข้าใจระบบเสียงและระบบโครงสร้าง วิชาปรัชญาอาจช่วยนักภาษาศาสตร์ในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตรรกกับการทำงานของภาษา และอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับระบบความหมายด้วย

4. วิชาวรรณคดี (Literature) เมื่อนักภาษาศาสตร์จะนำวิชาของตนมาประยุกต์ต้องคำนึงถึงตัวภาษาในด้านวรรณคดีด้วย เพราะในชีวิตประจำวัน เราใช้ภาษากันทั้งในแง่ที่เป็นศิลปะและในแง่ที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ ตัวอย่างง่าย ๆ ที่วิชาวรรณคดีจะช่วยได้ก็คือในการเรียนภาษาครูผู้สอนเลือกบทเรียนที่นอกจากจะใช้ภาษา

ที่เป็นที่ยอมรับกันในแง่สื่อความหมายแล้วยังใช้ภาษาที่มีความสละสลวยสมกับเป็นตัวอย่างในการใช้ภาษาที่ดีด้วย

ในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ จะเห็นได้ว่าแขนงวิชาที่เกี่ยวกับการสอนภาษาเป็นแขนงที่แพร่หลายและก้าวหน้าที่สุด ในระยะหลังๆ นี้ครูผู้สอนภาษาทั้งภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองต่างพากันหาวิธีปรับปรุงความรู้ในด้านวิชาการของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น แนวความคิดใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาที่ได้รับการเสนอแนะเข้ามา จะได้รับความสนใจและการพิจารณาจากผู้สอนภาษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน แนวโน้มที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันคือ ผู้สอนภาษายามเปิดใจให้กว้างขึ้นเพื่อจะรับข้อเสนอแนะจากสาขาวิชาที่ใกล้เคียงกับตน (ดังเช่นรายวิชาทั้ง 4 ที่กล่าวมาข้างต้น) แทนที่จะมุ่งวิจัยเฉพาะภายในสาขาวิชาของตนดังเช่นที่เคยปฏิบัติมา ภาษาศาสตร์ในปัจจุบันมีบทบาทในการสอนภาษามากขึ้นทุกที ทั้งๆ ที่ยังมีกรณีถกเถียงกันอย่างไม่ลดละทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ถึงบทบาทและความจำเป็นของวิชาภาษาศาสตร์ในการเรียนการสอนภาษาสำหรับหัวข้อโต้แย้งประการนี้ยังมีการอภิปรายและเสนอความเห็นกันกว้างขวางออกไป ก็ยังจะเห็นได้ชัดว่าความเกี่ยวพัน

ของสาขาวิชาการต่าง ๆ ต่อกันและกันนั้นจะมีมากน้อยแค่ไหนหรือในลักษณะใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาในทางวิชาการหรือตัวทฤษฎีของสาขาวิชานั้น แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการใช้วิชานั้นของผู้ที่สนใจ จะประยุกต์ความรู้ไปใช้ด้วย ตามเนื้อหาทางวิชาการแล้วภาษาศาสตร์มุ่งสนใจเกี่ยวกับตัวภาษาโดยแยกภาษาออกเป็น 3 ระบบ คือ ระบบโครงสร้าง ระบบเสียงและระบบความหมาย นักภาษาศาสตร์ศึกษาหน้าที่ส่วนประกอบและการทำงานของทั้งสามระบบนี้โดยละเอียดเมื่อศึกษาแล้วก็ได้บรรยายสิ่งที่เขาค้นพบออกมาเพื่อให้คนอื่นได้เข้าใจ การทำงานของสิ่งที่เราเรียกว่าภาษาได้ดียิ่งขึ้น งานของนักภาษาศาสตร์หยดลงแก่การบรรยายภาษาครูผู้สอนภาษาที่ต้องการนำเอาภาษาศาสตร์มาช่วยในการทำงานของตนจึงต้องนำเอาความรู้มาประยุกต์ให้เข้ากับจุดประสงค์ของตนเสียก่อนปัญหาที่ควรจะวิเคราะห์กันโดยครุภาษาจึงไม่ควรเน้นข้อโต้แย้งที่ว่า “ภาษาศาสตร์มีประโยชน์ในการสอนภาษาหรือไม่?” แต่ควรเป็น “ภาษาศาสตร์มีประโยชน์ในการสอนภาษาอย่างไร?” มากกว่า ซึ่งก่อนจะตอบปัญหานี้ได้จะต้องวิเคราะห์ว่า การสอนภาษาประกอบไปด้วยปัจจัยอะไรบ้าง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ประกอบไปด้วย ปัจจัย 3 ประ-

การคือ

1. จุดมุ่งหมายในการเรียนภาษา ก่อนจะประยุกต์ภาษาศาสตร์มาใช้ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์และความมุ่งหมายของนักศึกษาในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ก่อนสำหรับในประเทศไทยพอจะสรุปจุดมุ่งหมายได้ 3 ประการคือ

ก. เรียนเพื่อจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในภาษานั้นคือในกรณีที่นักศึกษาต้องการเรียนเพื่อจะรู้จักภาษานั้นอย่างละเอียดในแง่ใดแง่หนึ่ง เช่น ในแง่วรรณคดีหรือในแง่ไวยากรณ์ของภาษา เป็นต้น ครูผู้สอนก็อาจเน้นการสอนไปในแง่หนึ่งๆ โดยประยุกต์ใช้ความรู้จากภาษาศาสตร์ในแง่ ระบบความหมายสำหรับการสอนวรรณคดี และในแง่โครงสร้างระบบเสียง และความหมายคำสำหรับการบรรยายไวยากรณ์ของภาษา เป็นต้น

ข. เรียนเพื่อนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น ในการเรียนภาษาเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษานั้น การสอนก็ควรเน้นในแง่ภาษาเพื่อเป็นสื่อความหมายเป็นสำคัญคือเน้นทักษะในการพูด การฟังและการอ่าน เพื่อให้ใช้ภาษานั้นได้จริงๆ มากกว่าสอนให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีของภาษานั้น การเรียนภาษาเพื่อจุดประสงค์นี้จะต้องมีการฝึกฝนการใช้

ภาษาให้มากเป็นต้น

ค. เรียนภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิชาชั้นสูงและศิลปวิทยาการจากเจ้าของภาษานั้น ซึ่งเป็นลักษณะเด่นอันหนึ่งของประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ซึ่งต้องอาศัยตำราภาษาต่างประเทศเช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือ เยอรมัน ในการศึกษาเทคโนโลยีของประเทศเหล่านั้น การสอนเพื่อจุดประสงค์นี้จึงเป็นเน้นการทักษะการอ่านเป็นสำคัญ เช่นการสอนภาษาให้นักศึกษาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ หรือ แพทยศาสตร์ เป็นต้น

2. เนื้อหาวิชาการ ไม่ว่าจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาจะเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ใดในหัวข้อที่หนึ่งผู้สอนภาษาก็ยังต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวภาษาที่ละเอียดถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการสอนภาษาให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย คำอธิบายและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวภาษานั้นเป็นงานโดยตรงของนักภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นแขนงวิชาที่จะนำความรู้ภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ได้โดยตรง และยังเป็นการประหยัดเวลาให้ครูภาษาได้อีกด้วย เพราะไม่ต้องวิจัยภาษาเองทั้งหมด

3. วิธีสอนภาษา วิธีสอนภาษานั้นเป็นศาสตร์ที่สลับซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชา ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอน

โดยตรงคือ นักการศึกษาครูผู้สอนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาคด้วย นอกเหนือไปจากความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา

จากการพิจารณาถึงส่วนประกอบของการสอนภาษาคงกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาษาศาสตร์ ช่วยในการสอนภาษาได้คือในแง่เนื้อหาของวิชาการที่จะสอนลักษณะและโอกาสในการประยุกต์ความรู้ทางภาษาศาสตร์มาใช้นั้นพอจะยกตัวอย่างได้ใน 4 หัวข้อ ดังต่อไปนี้(4)

1. ใช้ในการค้นคว้าเตรียมหลักสูตรและแบ่งภาษาออกตามหัวข้อที่จะสอน โดยเตรียมร่วมกันเป็นกลุ่มก่อนจะแบ่งแยกหน้าท้ในการสอนย่อยลงไป หรือในการสรุปผลการสอนภาษาแต่ละทอม ก็อาจนำเอาความรู้ทางภาษาศาสตร์สาหรับปรับปรุง หลักสูตรทั้งหมดเพื่อให้มีแต่ละรายวิชาความสัมพันธ์กัน

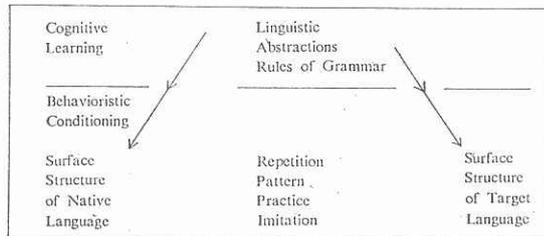
2. ใช้เมื่อครูเตรียมการสอน และแบ่งหัวข้อที่จะสอนโดยใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์เข้าช่วยในการเลือกสรรจัดลำดับเนื้อหาของภาษาที่จะสอนให้ตรงตามทฤษฎีทางภาษา ตัวอย่างเช่นควรสอนอ่านก่อนหรือเขียนก่อนเป็นต้น หรือควรสอนหัวข้อไหนควบคู่กันจึงจะคล้ายกับการเรียนตามธรรมชาติมากที่สุด

3. ใช้เมื่อเริ่มบทเรียนหัวข้อใหม่ ผู้สอนอาจปูพื้นเกี่ยวกับทฤษฎีของภาษานั้นก่อนเพื่อเพิ่มความเข้าใจหรือให้การฝึกฝนเป็นไป

โดยถูกวิธีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอนเกี่ยวกับการออกเสียง ความรู้ในทางทฤษฎีเกี่ยวกับวิชาสรีรศาสตร์ศาสตร์จะช่วยให้การฝึกฝนสะดวกและถูกต้องซนมาก หรืออาจใช้ทฤษฎีของภาษา สรุปบทเรียนที่สอนไปแล้วเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้นก็ได้ เป็นต้น

4. ใช้ในการแก้ไขข้อผิดพลาดของนักศึกษา ทั้งในด้านการออกเสียงและในด้านโครงสร้าง เช่นในกรณีที่มีการฝึกฝนอย่างเดียวไม่สามารถลบข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาได้ ครูผู้สอนอาจต้องอธิบายทฤษฎีของภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องให้นักศึกษาเข้าใจเป็นต้น

การประยุกต์ภาษาศาสตร์มาใช้ในการสอนภาษาอาจสรุปได้ด้วยแผนภูมิของ แครอล ดังต่อไปนี้(5)

สรุปตามแผนภูมินี้จะเห็นได้ว่าการเรียนภาษามีขั้นตอนที่น่าสนใจกล่าวคือ ผู้เรียนต้องรู้กฎทางภาษาศาสตร์ตลอดจนข้อบังคับทางไวยากรณ์ ต้องทำความเข้าใจกับกฎนั้นรวมทั้งใช้ความจำด้วยพร้อมๆกับการเรียน รู้กฎจำนวนนั้นผู้เรียนต้องหัดใช้ภาษานั้นโดย

ต้องฝึกฝนบ่อยๆ จนสามารถใช้ภาษาได้โดย
ไม่ผิดพลาด การฝึกฝนนั้นต้องทำซ้ำๆ กัน
จนถึงระดับหนึ่งจะได้ผล การทำความเข้าใจ
กับกฎของภาษาศาสตร์และการฝึกฝนบ่อยๆ
จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนได้
ที่สุด

ในการประยุกต์วิชาภาษาศาสตร์ มาใช้
นั้นมีข้อควรระวังหลายประการจะขอยกตัว
อย่าง ดังต่อไปนี้

1. ผู้ประยุกต์ควรระวังไว้เสมอว่า จุด
ประสงค์ของวิชาภาษาศาสตร์นั้นเป็นการ
บรรยายภาษาตามที่แท้จริงมิได้มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อช่วยในการเรียนภาษา ดังนั้นจึงไม่
สามารถตอบปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน
ภาษาได้ทั้งหมด ครูภาษาจึงควรระวังไม่หวัง
พึ่งภาษาศาสตร์ในการทำงานให้มากจนเกินไป
ผู้เขียนเห็นด้วยกับ Albert H. Marckwardt
ที่ว่าไม่ควรจะยึด “วิธีสอนตามแบบภาษา
ศาสตร์” ในการสอนการเขียน การอ่านให้
มากเกินไป โดยเฉพาะในการสอนเรียงความ
ควรจะยึดถือเพียงตำราเรียนที่ตระเตรียม โดย
อาศัยหลักภาษาศาสตร์ ในการสอนการเขียน
การอ่านเท่านั้น เพราะภาษาศาสตร์ไม่ใช่วิธี
การสอน แต่เป็นศาสตร์เกี่ยวกับตัวภาษา
เท่านั้น⁽⁶⁾

2. ผู้ประยุกต์วิชาภาษาศาสตร์ไปใช้
ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของวิชา

ภาษาศาสตร์ให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้บ่อยครั้งที่
มีการเข้าใจผิดเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่นการที่นัก
ภาษาศาสตร์กล่าวว่า “ภาษาพูดเป็นภาษาที่
สำคัญที่สุด” บางครั้งถูกตีความหมายว่านัก
ภาษาศาสตร์ไม่สนใจภาษาเขียน หรือภาษา
ที่เป็นศิลปะเช่น วรรณคดีหรือภาษาที่ใช้ใน
งานอื่นที่สามารถสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและ
ชีวิตภายในสังคมของมนุษย์ เช่นภาษาในพิธี
การหรือคำสวดมนต์ เป็นต้น ความจริงแล้ว
นักภาษาศาสตร์ต้องการเน้นว่าภาษาพูดเป็น
การแสดงออกทางภาษาของมนุษย์ที่เห็นได้ชัด
ที่สุด ส่วนภาษาเขียนนั้นก่อนจะเขียนจะต้อง
มีการกลั่นกรองความคิดเสียก่อนหลายครั้ง
บางครั้งก็มีปัจจัยอื่นที่ไม่เกี่ยวกับความสามารถ
ในการใช้ภาษามาเกี่ยวข้องด้วย นักภาษา
ศาสตร์จึงมักพยายามหาข้อมูลทางภาษาจาก
ภาษาพูดให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
การบรรยายโครงสร้างทางภาษา

3. ในบางสาขาของวิชาภาษาศาสตร์เอง
นักภาษาศาสตร์ก็ยอมรับว่า ยังศึกษาไปได้
ไม่ละเอียดเพียงพอ เช่นเกี่ยวกับโครงสร้าง
ของวรรณคดีชั้นสูง ซึ่งมีลักษณะซับซ้อน
น่าสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดและ
ภาษาเขียน และความสัมพันธ์ระหว่างระบบ
ความหมายกับระบบโครงสร้าง ซึ่งยังมีข้อที่
ตกลงกันไม่ได้ว่าควรแยกออกจากกันโดยเด็ด
ขาด หรือควรนับเป็นระบบเดียวกันเพราะมี

ความเกี่ยวพันกันจนแทบแยกหน้าที่ไม่ออก หัวข้อเหล่านี้ยังต้องมีการค้นคว้ากันอีกมาก

นอกจากการเรียนการสอนภาษาแล้ว ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาษาประจำชาติ เช่น ในการบรรยายภาษาประจำชาติอย่างละเอียด ในแง่ระบบโครงสร้าง ระบบเสียง และระบบความหมาย การหารูปแบบการเปลี่ยนแปลงของภาษา การเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของภาษาแต่ละสมัย และการบัญญัติศัพท์ใหม่ๆ ขึ้นมาใช้ให้พอเพียงแก่ความต้องการเป็นต้น สาเหตุที่ต้องใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์มาช่วยในการพัฒนาภาษาประจำชาติก็ เพราะการพัฒนาภาษาหนึ่งไม่เพียงแต่เป็นการอนุรักษ์ภาษาให้คงรูปอยู่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางภาษา ซึ่งอาจมีมูลเหตุจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ ด้วย นักพัฒนาภาษาจึงควรรู้หลักการบรรยายภาษา (descriptive linguistics) และหลักการวิจัยภาษาภาคสนาม (field methods) เพื่อหารูปแบบและแนวโน้มของการพัฒนาภาษาด้วย

ในด้านการแปล ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของภาษาศาสตร์ประยุกต์ก็เช่นกัน ความรู้ทาง

ภาษาศาสตร์จะช่วยให้ผู้แปลเข้าใจถึงการทำงานของระบบความหมาย ซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับระบบโครงสร้างของภาษาเสียก่อน เพราะในการแปลภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ความรู้ในแง่คำแปลของศัพท์อย่างเดียวไม่สามารถช่วยให้แปลภาษาออกมาได้ถูกต้องกับความหมายในภาษาเดิมได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ระบบความหมายยังเป็นระบบที่สลับซับซ้อนและเข้าใจยากที่สุดระบบหนึ่ง เพราะประกอบด้วยโครงสร้างลึก (deep structure) และโครงสร้างผิว (surface structure) ซึ่งบางครั้งโครงสร้างลึก 1 โครงสร้าง สามารถมีรูปแบบของโครงสร้างผิวได้มากกว่า 1 โครงสร้าง เป็นต้น ความไม่รู้เท่าถึงการดำเนินงานของระบบความหมายในระดับโครงสร้างลึกก็จะทำให้มีการแปลที่ผิดพลาดได้ง่ายๆ

ตามที่บรรยายมาจะเห็นว่า วิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์มีขอบข่ายที่กว้างขวางน่าสนใจ และยังมีสาขาที่ต้องทำการค้นคว้าอีกมาก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของนักวิชาการในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนหวังว่าบทความนี้จะแนะนำท่านให้รู้จักกับวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนภาษาได้บ้างตามสมควร

เชิงอรรถ

1. William G. Moulton "Applied Linguistics in the Classroom," *Teaching English as a Second Language*, ed.H.B. Allen (New York : Mc Graw-Hill Book Co., 1965) p. 74.
 2. Victoria Fromkin and Robert Rodman, *An Introduction to Language* (New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1973) p. 5
 3. Neil Postman and Charles Weingartner, *Linguistics : A Revolution in Teaching* (New York : Dell Publishing co., Inc., 1966) p. 5
 4. J.A. Bright and G. P McGregor, *Teaching English as a Second Language* London : Longman Group LTD., 1970)
 5. John B. Carroll, "Current Issues in Psycholinguistics and Second Language Teaching" (paper presented at the convention of Teachers of English to Speakers of other Languages. New Orleans, March 5, 1971).
 6. Albert H. Marckwardt, *Linguistics and the Teaching of English* (Bloomington : Indiana University Press, 1966) p. 66
-